

Pressmeddelande från FöreningsSparbanken Institutet för Privatekonomi

2004-12-16

Slopad arvs- och gåvoskatt

Enligt beslut i Riksdagen idag slopas arvs- och gåvoskatten fr o m den 1 januari 2005. Förändringen innebär i många delar en förenkling då egendom kommer att kunna överföras utan arvs- eller gåvoskattekonsekvenser.

Men för den skull bör man inte slå sig helt till ro. Det kommer fortfarande att finnas behov av juridiska dokument som reglerar hur olika egendom skall fördelas och styras i olika situationer, t ex då man vid dödsfall vill frånga hur arvet fördelas enligt lag. Testamenten och äktenskapsförord som tidigare skrivits i syfte att mildra arvsskatten kan behöva skrivas om efter nyår. Redan i år har arvsskatten mellan makar avskaffats och många testamenten och äktenskapsförord har ändrats med hänsyn till den nya lagstiftningen. Nu kan det bli aktuellt med ytterligare översyn. T ex hur arvet ska fördelas till barn och barnbarn.

Arv

Om en person avlider den 31 december 2004 eller tidigare kan arvsbeskattning bli aktuell. Om däremot en person avlider efter utgången av 2004 utgår ingen arvsskatt.

Det finns många testamenten som upprättats enbart i syfte att sänka arvsskatten, t ex bestämmelser om att viss person ska erhålla ett belopp motsvarande det arvsskattefria grundavdraget. Det finns anledning att se över sådana testamenten nu när arvsskatten försvinner.

Gåva

Skattskyldighet för gåva inträder normalt när gåvan blivit fullbordad, dvs lämnats över. Från och med den 1 januari 2005 är det möjligt att ge bort fastighet, aktier m.m. gåvoskattefritt.

Spara till barn och barnbarn

Den som sparar till barn eller barnbarn får nu nya möjligheter. Tidigare har rådet varit att spara på konto som tillhör det omyndiga barnet, eftersom barnet annars kan drabbas av gåvoskatt om ett större belopp överläts vid ett och samma tillfälle. Efter årsskiftet kan mor- eller farföräldrar, som är oroliga för att det omyndiga barnbarnets föräldrar ska göra sig av med barnbarnets tillgångar, istället fonspara eller spara på bankkonto i eget namn. Detsamma gäller om de är oroliga för att barnbarnet själv ska slösa bort sparpengarna så snart det blivit myndigt, i stället för att använda medlen exempelvis till utbildning eller bostad. Efter årsskiftet kan istället sparmedlen överlätas till barnbarnet när det blir aktuellt att exempelvis köpa en lägenhet. Att själv spara till någon anhörig bör kompletteras med ett testamente där det framgår vem som skall ärva kapitalet i det fall givaren avlider innan gåvan överlämnats.

Tänk dock på att gåvor kan få oväntade konsekvenser. Den dag gåvan överförs till en student eller en barnfamilj kan den innebära att ett eventuellt bostadsbidrag reduceras eller helt uteblir. Den som skall betala på sina studieskulder kan debiteras högre årsavgifter om gåvan genererar en avkastning, kapitalvinst. Och den som betalar underhåll för sina barn genom Försäkringskassan kan också få betala mer.

Överlåtelse av lös egendom

Vid överlåtelse av lös egendom, t ex aktier eller bostadsrätt, mot betalning under marknadsvärdet gäller även efter årsskiftet den s.k. delningsprincipen. Sådan överlåtelse utgör dels en försäljning, dels en gåva och kallas blandat fång. Till den del överlåtelsen utgör försäljning ska skatt betalas på kapitalvinsten medan den del som utgör gåva är skattefri.

Överlåtelse av fastighet

Vid överlåtelse av fastighet mot betalning under marknadsvärdet gäller även efter årsskiftet den s.k. huvudsaklighetsprincipen. Överlåtelsen utgör antingen försäljning eller gåva. Utgångspunkten för denna bedömning är fastighetens taxeringsvärde under överlåtelseåret. Om vederlaget (kontanter, revers eller övertagande av lån) uppgår till eller överstiger taxeringsvärdet utgör överlåtelsen i sin helhet försäljning, som ska kapitalvinstbeskattas. Om vederlaget däremot understiger taxeringsvärdet utgör överlåtelsen i sin helhet gåva, vilken är gåvoskattefri. Det kan dock bli aktuellt med stämpelskatt för lagfart.

Även om gåva av fastighet eller bostadsrätt efter årsskiftet kan genomföras utan skattekonsekvenser måste gåvobrevet uppfylla lagens formkrav. Ett gåvobrev avseende fastighet måste vara skriftligt och undertecknas av både givare och gåvotagare. Dessutom måste fastigheten anges och en överlåtelseförklaring tas med i gåvobrevet. Ett gåvobrev avseende bostadsrätt måste vara skriftligt och undertecknas av både givare och gåvotagare samt innehålla uppgift om lägenheten. Om formkraven inte är uppfyllda är gåvan ogiltig. Vid gåva av bostadsrätt ska dessutom föreningen underrättas. Det kan också finnas anledning att skriva in villkor i gåvobrevet t ex att egendomen ska vara enskild egendom för mottagaren.

Gåva mellan makar

En gåva mellan makar blir gällande mellan dem enligt vanliga regler. För att en gåva mellan makar ska bli gällande mot givarens fordringsägare krävs dock att den registreras i tingsrätten. Konsekvenserna är annars att den fortfarande kan utmätas för givarens skulder eller dras in i en konkurs.

Kapitalvinstbeskattning vid byte

Det är viktigt att notera att kapitalvinstbeskattning kan bli aktuell avseende vissa gåvor, även om gåvoskatten avskaffats. Om två personer ska byta egendom med varandra kan det vara frestande att beteckna transaktionerna som gåvor, eftersom gåvoskatten slopas vid årsskiftet. Byte jämställs emellertid med försäljning, varför byten av egendom ska kapitalvinstbeskattas. Vidare kan uppskov med beskattningen erhållas vid byte av permanentbostäder. Men byte av andra tillgångar beskattas i inkomstlaget kapital. Makar kan dock, istället för att göra ömsesidiga gåvor vilka utlöser kapitalvinstbeskattning, överföra egendom mellan varandra genom bodelning under äktenskapet.

Råd: Se över befintliga testamenten och äktenskapsförord
Skriv äktenskapsförord
Se upp så att en gåva inte leder till negativa konsekvenser för mottagaren

Ytterligare information

FöreningsSparbanken (publ), Institutet för Privatekonomi
Ylva Yngveson, telefon 08-585 916 04, 070-200 12 45
samt
Lennart Gryde, Juridik, telefon 08-585 918 34